

NOVICE

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10.—

Mesečno K 3-50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

Uredništvo in upravništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 8.

V Ljubljani, četrtek dne 11. julija 1918.

Leto I.

Nova ofenziva antante v Albaniji.

Antanta poizkuša v Albaniji z novo ofenzivo. Pri akciji so udeleženi Francozi in Italijani. Boji se razvijajo na 120 km široki zračni črti. Na zahodnem krilu prodirajo Italijani iz Valone in na vzhodnem krilu Francozi, ki so na reki Develi dobili na prostoru. Včeraj imenovano mesto Berat, za katero se vrše boj, leži ob tej reki. Italijani prodirajo preko Vojuše.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 10. julija. (K. u.) Uradno. V dolini Brente so odbile naše varnostne čete italijanski predstavek. Našo albansko južno fronto smo pred pritiskom močnih sovražnih sil pomaknili nazaj čez črto Berat-Fieri. Bojno delovanje je od včeraj zjutraj le zelo rahlo.

Šef gen. štaba.

Italijansko vojno poročilo iz Albanije in Macedonije.

Albanija, 8. julija. Započete naše akcije na levem krilu je angleška in naša mornarica uspešno podpirala. Sovražniki so po ljutih bojih izpraznili višine med Levani in med samostanom Posani; medtem je pa konjenica prodirala med Mala Kastru in morjem in se je vrgla junaško na sovražne zveze v ozadju in je podrla most pri Metali, ki vodi čez Semeni. Kraj Fieri smo si priborili. Zelo močna postojanka Čafa Glava in Korecoff, je v naših rokah, dasi jo je sovražnik ljuto branil. Pri Tomorici smo se polastili zelo branjene višine Čafa Devris; naši in angleški letalci so zelo uspešno podpirali boje. Ujeli smo 1300 mož. Zaplenjenih letal, strojin in topov še nismo prešteli. Tudi podatki o plenu še niso znani.

Macedonsko bojišče. V noči 8. julija je poizkusil sovražnik po silni topniški pripravi 2 napada proti kotli 1050. Naš ogenj pa ga je obkrajal prepolnil.

Italijansko vojno poročilo z avstrijske bojne črte.

Dunaj, 10. julija. Laški generalni štab poroča z dne 9. t. m.: Na celi fronti običajni topovski boj in poizvedovanje patrol. Sovražni napor na Cormone (južno od Fassa Rosso) smo gladko odbili.

Zurich, 9. julija. Francoski vojaški kritiki dokazujejo, da v sedanji ofenzivi Avstrija ni postavila v boj vseh svojih čet in da je zato nesmisel, ako se izloči laška fronta stalno iz kombinacij osrednjih sil.

Madrid, 10. julija. Vse špansko časopisje ne smatra umika avstrijske armade ob Pavi za poraz in naglašja, da se je vsled hrabrega bojenja avstrijskih čet prvi dan, poizkus obkolitve izjalovil.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 10. julija. Uradno.

Z zahodnega bojišča.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta: V ozemlju Kemmel, ob Lysi in ob Somme je oživelo zvečer bojno delovanje. Nočni poizvedovalni sunki sovražnika.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Francoz je nadaljeval svoje silne delne napade. Južnovzhodno Noyona in Južno Aisne je sunil večkrat s silno močjo in se je ustalil na pristavah Porte Ferme in Ferme de Loges zahodno od Antseuila kakor tudi v starih francoskih jarkih severno Longponta. Na sosednjih odsekih smo ga zavrnili z ognjem. Pri krajevnem uspešnem sunku zahodno Chateau-Thierryja smo dobili ujetnike.

Živahno poizvedovanje na obeh straneh Reimsa.

Vojna skupina vojvode Albrechta.

V Sundgau so privedle napadalne čete iz francoskih jarkov severno Laigitzena s seboj ujetnike.

v. Ludendorff.

Slutnje Angležev o novi ofenzivi Hindenburga.

Lipsko, 9. julija. Švicarski listi posnemajo po pariškem „Journalu“ izjavo visoke osebnosti v Londonu, ki je dobro poučena o vseh vojaških podrobnostih: Sovražnik pripravlja novo ofenzivo največjega obsega. Toda iz zbiranja čet, ki so posebno gosto nakopičene med Reimsom in morjem, se ne da natančno proročati, kje bo sov-

ražnik napadel. Letni čas je za Nemce ugoden. Napadli bodo tam, kjer se ne pričakuje, in tudi ta ne bo njihova zadnja ofenziva.

Zurich, 9. julija. Nemška ofenziva na Francoskem je blizu. Prvi udarec se bo obrnil proti severnemu delu angleške fronte, glavni udarec pa bo zadel Amiens in Rheims.

Podmorniki.

Berolin, 10. julija. Uradno. Naši podmorniki v Sredozemskem morju so potopili iznova 15.000 bruto register ton.

Letalski boji na Angleškem.

Haag, 9. julija. Uradno poroča zunanje ministrstvo, da so dne 30. junija ob 3. uri 20 minut trije nemški in petero jih zasledujočih angleških letal pluli pri Amelangu nad prostim varnostnim vodovjem. Obstreljevali smo jih. Angleži so se v višini Frischegata obrnili nazaj in so še blodili v zraku, na kar smo jih vnovič obstreljevali. Isti dan ob 3. uri 30 min. je vojna ladja „Rotterdam“ severozapadno od Amelanga obstreljevala nemško letalo, ki je prišlo od severozapada in se odstranilo proti severo-vshodu. Dne 1. julija smo videli ob 10. zjutraj nemško pomorsko letalo nad pristaniščem Cadzand in ker ni dajal o signalov za silo, sino ga obstreljevali. Nizozemski poslanik je v Berlinu in Londonu proti tej kršitvi nevtralnosti protestiral.

Zmaga boljševikov.

Preprečeni nameni antante in podaljševalci vojske.

Moskva, 8. julija. (Kor. urad.) Časopisje priobčuje oklic vlade, ki se pričinja tako-le: Včeraj je vserusko zborovanje sovjetov z veliko večino glasov odobrilo zunanjo in notranjo politiko sovjetov ljudskih komisarjev. Takozvani socijalni revolucionarji leve, ki so zadnje tedne v svoji celoti prešli v tabor socijalnih revolucionarjev desnice, so bili sklenili, razbiti vserusko zborovanje. Poskusili so pognati republiko sovjetov nasproti volji pretežne večine delavcev in kmetov v vojno. Zasledujoč ta cilj, je bil včeraj ob 3. popoldne nemški poslanik od člana stranke socijalnih revolucionarjev leve umorjen. Obenem so poskusili socijalni revolucionarji leve izvršiti nameravano vstajo. — Oklic slika nato gibanje, ki je imelo za namen prevrat ter konča: Nobe-nega dvoma ni, da bo v prihodnjih urah vdušen odpor socijalnih revolucionarjev leve, agentov ruske buržoazije in angleško francoskega imperijalizma. Katere nadaljne posledice bo imel ta hudobni korak socijalnih revolucionarjev leve za mednarodni položaj republike sovjetov, v tem trenotku ni mogoče povedati. Če pa bo naša dežela znova vržena v vojno, nosijo krivdo pri tem edino socijalni revolucionarji leve, uporniki in izdajalci. Naj bi v tem kritičnem trenotku vsi delavci in kmetje polno upoštevali dejanski položaj ter se pridružili vseruskemu zboru sovjetov, delavcev in kmetov.

Kiev, 8. julija. Levi socijalni revolucionarji, ki so se na goljufivi način za nekaj ur polastili malega dela Moskve in brzjoava, so razglasili provokatorične vesti, kot da je uničena oblast sovjeta s pomočjo moskovske garnizije. Vendar je pa resnica, da je ravno moskovska garnizija potlačila upor par blaznih zločincev. Voditelji revolucije so zaprti. V mestu vlada popolna red in mir.

Dunaj, 8. julija 1918. Avstro-ogrski poslanik v Berlinu je povodom umora grofa Mirbacha izjavil nemški vladi sožalje. Tudi naš cesar je pisal lastnoročno cesarju Viljemu, in mu izrazil v prisrčnih besedah sožalje, nakar se mu je nemški cesar v toplih besedah zahvalil.

Moskva, 10. julija. Ko so pripeljali na kolodvor truplo grofa Mirbacha, je prišel še enkrat komisar za zunanje zadeve, da izrazi še enkrat najgloblje obžalovanje nad smrtjo moža, ki je v službi za mir umrl.

Moskva, 8. julija. Ustaja socijalnih levih revolucionarjev je potlačena. Razmere so zopet normalne. Samo železniški promet je še deloma oviran; nad 1000 upornikov je aretiranih.

Moskva, 8. julija. Čete sovjeta korakajo proti Čehoslovakom. V smeri proti Tobolsku zmagojevo čete. V Kuban-ozemlju so postaje Velikov-Ranja Češkaja in Torgo-Waje kozaki zasedli.

Finska napove antanti vojno?

Berolin, 8. julija. „Corriere della Sera“ poroča da je vso skandinavsko časopisje mnenja, da se Finska oborožuje na vojno proti Angleški in njenim zaveznikom.

Stockholm, 9. julija. Iz Helsingforta poročajo, da je rusko-finska meja od včeraj zaprta.

Japonska — gospodarica Sibirije?

Rotterdam, 9. julija 1918. O namerah Japoncev v Sibiriji poroča „Morningpost“ iz zanesljivega vira, da je prejela Japonska 15. junija uradno sporočilo, da je ruski vojni svet sklenil pustiti Japonski popolnoma proste roke v Sibiriji.

Stockholmska brzjoavna agentura poroča iz Petrograda: Sem je iz Moskve dospela vest, da sta se obe sovjetu sovražni vladi v Omsku in Harbinu spojili. V novi vladi igrajo vlogo socijalisti Derberg, Patrihinskij, dalje Ustrogov, admiral Kolčak in general Korvat. Sedež vlade ostane v Tomsku, kjer se mude mnogi člani ruske konstituante iz vseh delov Rusije. Kolčak je bil imenovan za vojnega in mornariškega ministra, polkovnik Ivanov za a. madnega načelnika. Vodstvo vojaške politike so poverili komiteju obstoječemu iz treh članov: Derberga, Kolčaka in Korvata. Jedro armade tvorijo prostovoljci, čeho-slovaški zbor, kozaki in nekateri častniški detašementi. Stavka proti sovjetom, ki je izbruhnila med železničarji v Ribinsku, se razteza čez vso progno Moskva-Petrograd. Ukaz sovjetove vlade prepoveduje dostop v okolico Vologde. Drug ukaz prepoveduje vstop v Arhangelsk pod pretvezo, da manjka živil. Antantni diplomati dementirajo govorice o nameravani preselitvi antantnih poslanikov v Moskvo. Nahajajo se še vedno v Vologdi. Razmere med aliranci in sovjetovo vlado da so neizp emenjene.

Iz Petrograda poročajo, da je smatrati glasom poročila iz Pekinga intervencijo v Sibiriji za sklenjeno stvar. Kitajska vlada ima namen poslati 20.000 mož v Sibirijo. Del teh čet je že dospel v Vladivostok.

Moskva, 8. julija. 28. junija se je v Arhangelskem izkrcalo 10.000 Srbov in Francozov, češ da hočejo varovati deželo pred napadi nemških ujetnikov.

Ultimatum antante boljševikom.

Curth, 9. julija. „Tribune“ poroča o novih diplomatskih načrtih antante z ozirom na Rusijo. Sporazum namerava poslati v Moskvo ultimatum boljševikom.

Trocki za nemško-rusko zvezo.

Devin, 9. julija. „Times“ potrjuje vest švicarskih listov, da dobiva pobuda Trockega za zvezo z Nemčijo vedno trdnješo obliko.

Ameriška „eno- ali večmilijonska“ armada.

Berolinska „Vossische Ztg.“ piše o antantini propagandi v Ameriki in pravi, da se ta sama pobija že po svoji nezmernosti. Da se prav označi ameriška velikopoteznost, bi bilo vendar umestno, če bi se voditelji propagande v raznih državah četverosporazuma zedinili o tem, koliko Američanov da stoji zdaj pravzaprav že na francoskih tleh. Dočim poroča brzjoavka iz Lyonsa 4. julija o 1 milijonu 115 mož, govori Lloyd George v brzjoavki iz Carnarvona z istega dne le o 900.000 mož, in prilično popisa iz Carnarvona ravnotako 4. julija o velikem navdušenju, ki ga je vzbudila uradna napoved, da bo namreč dospelo do 1. septembra en milijon Amerikancev na Francosko. Še manj pa si je antantna propaganda na jasnem, koliko šteje zdaj in kako velika naj bi bila ameriška vojska v bližnji prihodnosti; kajti istega, za resnicoljubnost in natančnost antantne brzjoavne službe tako značilnega 4. julija navaja enkrat brzjoavka iz Carnarvona, da namerava gen. kvartirni mojster — kakor je predložil kongresu — do 1. jan. opremiti 4 milijone vojakov. Potem pa sledi uradna brzjoavka, da bo dospelo do 1. januarja v Francijo 4 milijone Amerikancev. Pojasniti se da morda to tako, da je bila obkraj iz previdnosti v datumu izpuščena letnica.

Avstrijski parlament.

Dunaj, 10. julija. Predsednik češkega Svaza je sklical klubovo sejo pred sejo načelnikov. Tudi v Jugoslavani so se pogajali. Posvetovali se bodo tudi o tem, ali naj se postavi Seidler na zatožno klop ali ne.

Dunaj, 10. julija. Danes zjutraj se je vršila seja načelnikov strank, da določijo program za letošnje zasedanje. Predlog predsednika dr. Groša, da naj se najprej vrši prvo branje budgetnega provizorija, na katero naj se priključi debata o nujnih vprašanjih o prehrani in vojaških zadevah, so Nemci radostno pozdravili, ravnotako krščanski socijalci, Rumuni, Poljaki in Ukrajinci. Poljaki so rekli, da se bodo tako držali, kakor bo zasluzilo Seidlerjevo obnašanje proti njim. Ukrajinci so za Seidlerja, dokler bo na površju tok, ki je sedaj Ukrajincem prijazen. Čehi hočejo v zvezi z Jugoslavani na prvem mestu posaditi nekaj ministrov na založno klop radi delitve Češke v okrožja, tozadevno se jim bo tudi Lah Conci pridružil. Socijalni demokrati zahtevajo posebno razpravo o nekaterih vojaških zadevah. Krščanski socijalci zahtevajo pravočasno ureditev plač za učiteljstvo. Nemci smatrajo za nujno, da se rešijo davčni predlogi. Končno so se zedinili, da pride najprvo na vrsto prvo branje budgeta in

debata o vseh nujnih vprašanjih, izvzemši vojaške zadeve. Nato pride obtožba ministrov, nakar bo sledilo drugo branje budgeta, kateremu bodo sledila vprašanja vojaškega značaja in druga nujna vprašanja. Vse druge točke bo rešila druga seja načelnikov, ki se bo vršila v ponedeljek 15. julija.

Za naše vojne ujetnike v Rusiji.

Dunaj, 10. julija. 29. junija se je vršil v ljudski dvorani na Dunaju velik shod svojcev vojnih ujetnikov. Danes so nesli poslanci Lever, Hildebrand in Grausman zunanjemu ministru Burrianu enoglasno sprejeto resolucijo. Burrian se je depucaciji zahvalil in izjavil, da upa, da bo v doglednem času v Moskvi vpovstavljeno poslanstvo in da se bo potem lahko marsikaj naredilo za vojne ujetnike.

Ogrski parlament.

Budimpešta, 10. julija. V nadaljni generalni debati o volilni reformi je govoril mejni grof Pallavicini (opozicija) zato, da se tudi ženskam dá volilna pravica. Seja se je za 2 uri prekinila.

Budimpešta, 10. julija. Ob 5. uri se nadaljuje debata o volilni reformi. Po daljši debati so prišle na vrsto interpelacije, na katere odgovarja dr. Weckerle. Hugolene je vprašal, ako je sklenila vlada z Nemčijo tako pogodbo, da bo ogrsko gospodarsko mesto odpadlo. Weckerle je izjavil, da so se o tem vršili samo predgovori. Na vsak način se bo moralo skrbeti za to, da bomo lahko domačo produkcijo izvažali. Se vzame na znanje. Na Dikadyjevo interpelacijo o splošni preskrbi pravi Weckerle, da bo takoj po ugotovitvi žetve kvota zvišana, posebno pa za poljedelske delavce. Seja še traja.

Kühlmannov odstop.

Berolin, 10. julija. Včerajšnja posvetovanja strank o odstopu Kühlmannova so trajala pozno v noč. Demokrati pod vodstvom Gotheima in Haas so zmagali. Sklenili so, da pozovejo kanclerja, kot edino odgovorno osebo pred glavni odsek, ki zboruje tajno in da mu bodo poklicali v spomin iznova sporazumno formulo državnega zbora. Socijalni demokrati se bodo še pozno v noč posvetovali. Pridružili se bodo sklepom centra in nacionalnih liberalcev, da počakajo novega toka. Kanclerska kriza ni izključena. Ko se je izvedel Kühlmannov odstop, so se vsi poslanci presenečeni posvetovali. Vodja centroma Gröber je izposloval 2 in pol urni odmor, v svrhu posvetovanja strank v političnem položaju. Socijalni demokrati so zahtevali, da se odstopi predloga o vojnih kreditih posebnemu odseku, da bo dana tako možnost, da se v glavnem odseku debatira o odstopu Kühlmannu in da se od vlade zahteva pojasnil. Od teh pojasnil vlade bo odvisno, ako bodo socijalni demokrati glasovali za predlog ali ne. Pozno ponoči se je zvedelo, da bodo socijalni demokrati glasovali za vojne kredite in se zadovoljili s tem, da bodo čakali dotlej, da se izkaže naslednik Kühlmannov.

Nemški državni zbor.

Berolin, 10. julija. Državni zbor nadaljuje drugo branje o davčnih postavah, ki so sprejete po kratki debati. Pri postavi o kolkih so vse skupine, razven neodvisnih socijalnih demokratov, sprejele kompromisni predlog, da se borzni davek zniža na 3 od tisoč in dá vladi pooblastilo, ga tudi na 4 od tisoč zvišati. Prvotno se je mislilo vpeljati 5 promil, kar je vse borze neprijetno dirnilo.

Vesti iz Španije o vojni in miru.

Madrid, 8. julija. (K. u.) Reuter poroča: Reformisti, republikanci in socialisti protestirajo proti špijonažnemu zakonu. Nočejo iti v parlament radi neustavnega postopanja vlade in parlamenta in se hočeje bojevati z vsemi sredstvi proti postavi, ki škoduje narodom, ki se bore za civilizacijo in pravičnost.

Madrid, 9. julija. (K. u.) Agence Havas poroča: Uradni list priobčuje postavo, ki pooblašča javne oblasti, da jamčijo za nevtralnost Španske.

Francija in mir.

Iz Berna prihaja vest, ki izvira od francoske strani, o stališču Francije do mirovnega vprašanja z ozirom na različne izjave pariškega časopisja. Izraža se pripravljenost, poslušati nemške mirovne predloge, in naglašja, da se Francija ne bo nanovo orientirala v mirovnem vprašanju. Že nemška mirovna ponudba l. 1916 ni bila zavrnjena kot taka, temveč ker sta jo smatrala Francija in četverosporazum za nereelno in je tudi danes še mnenja, da išče Nemčija sporazuma le na podlagi nasilnega miru. O aneksionizmu ni v Franciji nikakega govora. Treba se je spomniti viharja,

ki je nastal v francoski zbornici pod ministrstvom Ribot, ko se je govorilo o aneksiji. Takrat si ni niti desnica upala zagovarjati aneksije. Zahteva po desnem bregu Rena je ravnotilika kakor zahteva po kraljestvu Francija. Kar se tiče Clemenceaua, ga napada opozicija iz osebnih razlogov, njegov program pa ne zadeva na nikake ovire. Alzacija-Lotaringija je prejkoslej enotni vojni cilj cele dežele.

Po domovini.

Izjavo proti veleizdajalcem je sklenila občina Bohinjska Bela soglasno s pristavkom: Tukajšnje prebivalstvo navdušeno kliče in deluje v smislu: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo! Ivan Burja, župan; Lovro Poljanec, Janez Koselj, F. Olifčič.

Nemščina na železnih cestah. Ker se rabijo celo pri telefoničnih pogovorih na železnih cestah nemška imena tudi na čisto slovenskih postajah, se je obrnil deželni odbor kranjski do ravnateljstva državnih železnic v Trstu, naj bi se to odpravilo in bi se rabila slovenska imena. Na to je odgovorilo c. kr. železniško ravnateljstvo v odklonilnem smislu, češ da je v smislu izvršilne določbe III. (1) k § 56 železniškega obratnega reda na voznih listih (spremljevalnih papirjih blagovnih pošiljav) namembno postajo in medpostaje, iz katerih je razvideti železniško pot (ruto) imenovati s tarifarnim imenom. Ta predpis velja za celo okrožje avstrijskih, ogrskih in bos. herc. železnic. To je radi izogiba onih težkoč, nespornostim in eventualnih pisarij neobhodno potrebno, ki nastanejo večkrat — posebno ako se blago zapelje — v škodo stranke, ako se uporabljajo drugačna imena, katerih vseh železniško osebje, ki ima med vožnjo pri pregledovanju s temi papirji opraviti, ne pozna. Kar se tiče telefonskega prometa, naj se blagovni vzeti na znanje, da se smejo vse telefonične naprave uporabljati samo za službene pogovore, ki se pa sme vršiti samo v službenem jeziku. — Tako ravnatelj državnih železnic. — Mi pa sodimo, da bi se slovenska imena čisto lahko tudi službeno rabila, ker so bolj znana, kakor pa umetne nemške skovanke. Naj bi se vendar enkrat to vprašanje rešilo, da bi vsak kraj imel samo eno ime. In sicer tisto, ki ga mu je ljudstvo dalo, pa bo vsak nespornost odpravil!

Napredek v slovenskem časnikarstvu — zaslugi „Novic“! Čujemo, da nameravata „Slov. Narod“ in „Slovenec“ izhajati v kratkem kot jutranja lista. To je prvi velik uspeh „Novic“ — napredek na celi črti! Ne dvomimo, da dosežejo „Novice“ še nadaljne uspehe.

Dnevno zavetišče za šolsko mladino v Ljubljani. Jako dobro so se obnesla dnevna zavetišča za šolsko mladino v Ljubljani. V sedanjem času so postala prava potreba in le želeli je, da bi ostala, kajti nprave nevarnosti za mladino s splošnimi težavami prehrane bodo gotovo še dolgo vladale. Prav bi bilo, da bi tudi zasebna dobrodelnost sodelovala in da bi srečnejši meščani z darili podpirali to važno socialno ustanovo za revne sople. Ljubljanski zgled pa vabi k posnemanju tudi drugod.

Vseučiliški profesor dr. Viktor Urbančič, predstojnik dunajske vseučiliške klinike za boleznin v ušesu, stopi koncem tekočega študijskega leta v pokoj.

Radi zločina proti vojni moči države nasledujejo sina pokojnega postojnskega trgovca, Antona Ditricha, rojenega l. 1894. v Postojni.

Iz tajne seje ljubljanskega občinskega sveta. Karel Webrova ustanova za invalide, ki znaša letno 140 K sta dobila Franc Alčič in Jakob Kranjc. — Profesorji dekleškega liceja dr. Grošelj, dr. Jug, dr. Mole in dr. Pretner se pomaknejo v višji razred. — Magistratni uradnik Jernej Boltar je stalno upokojen. Izrekla se mu je zahvala za 35 letno službovanje. — Magistratnemu uradniku Semenu se prizna naslov magistratnega svetnika. — Josip Verbič je dobil gostilniško koncesijo na Vojevičovo hišo. — Franciški Grčar se odkloni prošnja za koncesijo za prenočišča in čaj. — Avgustu Bučarju se dovoli, da sme na stojnicah prodajati knjige.

Sektranje kadilcev. Iz dežele se nam poroča: Dokler nismo dobivali tobaka na karte, smo imeli kadilci vsaj to ugodnost, da smo ga lahko dobili pri najbližji trafiki. Pri marsikaterih trafikantih seveda, ki so sami kadilci, se zvečine sploh ni dobil ali radi lepšega kakšno neznanost na vsake kvatre. Ako so ga pa le še komu drugemu privoščili, so bili to pivski gostje v njihovih gostilniških prostorih. Kjer so bili vedno menjačiči se vojaki, so ti kot gostilniški pivci vedno pobrali civilistom odločeni tobak. Tako se je zgodilo, da se pri zglaševanju kadilcev za karte, ni skoro nihče oglašil pri takih trafikantih, češ, saj ne bom itak ničesar dobil ali pa še to zopet prikrajšano po veliki milosti. Toda glejte! Mesto, da bi se stopilo takim trafikantom na prste, so pa kaznovani sedaj kadilci! Finančna straža ni doletela kadilcem onih trafik, kjer se jim je do sedaj s par cigarami postreglo in kjer so bili stari in stalni odjemalci od nekdanj, kjer so se priglasili tudi za karte, marveč, trafike preje imenovanih „zase-porabnikov“—trafikantov. Marsikdo, ki je imel doslej samo par korakov do bližnje priglašene trafike, bi moral sedaj po pol ure daleč hoditi po tobak. Nehote se človeku vrva misel, da se hoče tako preskrbeti tobak le takim „zase-porabnikom“ v nadi, da ne bo nihče ponj prihajal radi oddalje. Piscu teh vrstic je znan posebno krivičen slučaj, kjer so kar okoli trideset priglašencev porinili enemu takemu „zase-porabniku“. Vsem tem trideseterim niso nakazali kart in odjema tobaka pri njihovi priglasitvi najbližji trafiki, tudi ne pri dveh bližnjih, marveč šele pri četrti pol ure oddaljeni trafiki v čisto drugi vasi. In kakor v zasmeh bi morali hoditi prav mimo najbližje in mimo druge bližnje do te najoddaljene trafike. To naravnost brezprimerno sekiranje kadilcev se imenuje potem v birokratskem jeziku „rajoniranje“, kakor da bi bili brez tega ljudje še premalo nezadovoljni. Opravičeno pričakujemo, da bo večja finančna tobačna oblast podučila nižje, da država nima monopola tobaka zato, da ustreže le takim

„zase-porabnikom“—trafikantom, marveč enako vsem kadilcem—državljanom in da ti niso zato, da se jim pobalinsko nagaja z nepotrebnimi daljnimi poti ter sili, da bi morali že itak drage kadilске izdelke še s pijačo preplačati po gotovih trafikah, za katere bi bilo najkrepkejšo zdravilo odvzete trafikanške koncesije.

Solicitor Jožef Polanjo izginil. Pred meseci je bil v Mariboru obsojen solicitor Jožef Polanjo, pristojen v Ljubljano, rojen v Mariboru, radi sleparij in javnega nasilstva na pet mesecev težke ječe. Oblast ga sedaj ne more dobiti.

Deželni muzej „Rudolfinum“ bo vsled odredbe deželne odbora vojvodine Kranjske od 14. t. m. dalje splošno pristopen (brezplačno): vsako nedeljo predpoludne od 10.—12. ure in vsak četrtek popoldne od 2.—4. ure.

Zaplamba gorčice. Ker primanjkuje masti, se je zaplenila vsa letošnja letina gorčice.

Štrajk v uredništvu slovenskega dnevnika. Tržaški časnikarji po poklicu so organizirani v Osrednji zvezi avstrijskih časnikarjev. Mesečno plačujejo članarine 5 K. V organizaciji so tudi slovenski poklicni časnikarji. Organizacija je zahtevala od lastnikov časopisov, naj nakažejo časnikarjem draginjske doklade 50 odst. plače, izplačljive vsak mesec, kar so ugodili vsi lastniki tržaškega časopisja. Minuli mesec je zahtevala organizacija, naj dobe vsi časnikarji po poklicu enkratni nabavni prispevek za obleko in sicer oženjeni z otroci 1000 K, oženjeni brez otrok 800 kron in samski 600 kron. Tržaški dnevniki so vsi ugodili, samo pri „Edinosti“ se je rešitev zavlekl in časnikarjev do določene ure niso obvestili o rešitvi. Uredniki so nato ob 6. uri zvečer vzeli stavcem cel rokopolis in so štrajkali do pol 11. zvečer, ko so pričeli zopet urejevati, ker jih je organizacija obvestila, da so njih zahteve sprejete.

Vojaška odlikovanja in imenovanja. Ponovno je dobil najvišje pohvalno priznanje z meči rezervni poročnik Stanko Drašler 17. pp., nadzdravnik dr. Ivan Poljanec 47. polka in nadporočnik Viljem Oražem 97. polka. Z vojaškim zaslužnim križem 3. razreda z vojno dekoracijo je odlikovan rezervni poročnik Karel Česenj. Ponovno je bilo izrečeno cesarsko priznanje z istočasno podelitvijo mečev s kronoporočnikom Ivanu Božiču in Maksimilijanu Pintarju 17. pp. Z zlatim zaslužnim križem s krono so odlikovani: črnovojniški nadporočnik Josip Vodopivec in vojaškosodna praktikanta Milan Jaklič in dr. Emil Jenko. S srebrnim zaslužnim križem so odlikovani: narednik Anton Jeglič in orožniški stražmojstri: Fran Osolnik, Josip König, Ivan Miklavčič, Nikolaj Dejak, Jakob Moravec in Ferdinand Levorn. Petič je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo kadetni aspirant Gustav Wester, 7. gorskega topničarskega polka. Nadporočnik baron Mihael Zois je odlikovan z vitežkim križem Fran Josipovega reda z vojno dekoracijo.

Turistom na znanje. Dom na Vrščicu je zaprt in nedostopen.

V vojno službo je poklican c. in kr. vojni kurat v rezervi frančiškan Josip Kuhar na Brezjah.

Grad v Vrbi hrvaška last. Grad v Vrbi s hotelom ob vrbskem jezeru je prodan za 720.000 K nekemu hrvaškemu hotelskemu podjetju. Nemški listi se jokajo.

Na c. kr. višji državni obrtni šolli v Ljubljani je pričetkom šolskega leta 1918/19 popolniti 4 učna mesta IX. čin. razreda, in sicer: 1. za zgodovino in zemljepis kot glavni, za nemščino ali slovenščino kot stranski predmet; 2. za kemijo kot glavni, za matematiko kot stranski predmet; 3. za stavbno stroko; 4. za mehanično tehnično stroko. — Zahteva se srednješolski izpit, ozir. II. državni izpit na tehnični visoki šoli. Na c. kr. ministrstvo za javna dela naslovljene prošnje je vložiti do 31. julija pri ravnateljstvu. — Podrobnosti v uradnem delu „Laibacher Zeitung“ z dne 6. julija.

Matura na c. kr. ženskem učiteljski v Ljubljani koncem šol. leta 1917/1918. Zrelostno izpričevalo so dobile: Ahčica Natalija, Bahovec Antonija, Benedičič Slava, Bizjak Ivana (z odliko), Černe Kristina (z odliko), Divjak Gabrijela, Feštajn Pavla, Gregorčič Josipina, Gruden Nada, Hirschman Zofija, Hočevar Vera (z odliko), Iskra Ivana, Jagodic Franciška (z odliko), Jugovic Marija, Kramarčič Erna, Kren Elizabeta (z odliko), Lhermann Marija, Marinko Franciška, Markizeti Marija, Medic Marija (z odliko), Menard Ana, Osana Marija, Perko Pavlina, Petelin Pavla (z odliko), Petrovič Marija, Pivk Judmilca, Plehan Franciška, Rozman Marija, Sekula Martina, Selan Marija (z odliko), Simončič Rudolfina, Stegu Marija, Šalamun Marija (z odliko), Tausens Vanda, Tomc Marija, Tominc Gabrijela, Vívoda Zofija, Vrhovec Marija, Widmar Marija, Zdolšek Marija, Železnikar Helena (z odliko) in bivša gojenka dekleškega liceja Oražem Ivana. — Gojenka Vogrič Terezija vsled hude bolezni ni mogla priti k maturi.

Umrli so: V Celovcu višji poštni upravitelj Ivan Pust, star 63 let, v Lovskem brdu Urban Pintar, posestnik.

Matura na c. kr. državni gimnaziji v Novem mestu. Dne 24. junija se je vršila matura na c. kr. državni gimnaziji v Novem mestu. Aprobirani so bili nastopni abiturijenti: Milan Jarc, Fran Jurečič, Stanko Šproc, Anton Puc in Pavel Žrnovec. Pri predčasnih maturi so bili aprobirani: Otokar Žlindra, Ferdinand Ercigoj, Stanislav Kuder, Fran Kek, Anton Podbevšek, Mihael Kamin, Karel Plot, Viktor Schweiger, Franc Pegan, Ivan Toporič, Alojzij Jarc, Matija Abec, Friderik Gabrijelčič, Josip Marjetič, Alojzij Smerke, Pavel Pešani, Bogomir Teply, Ivan Knafelj, Fran Krašovec, Lev Stukelj, Edvin Serko, Josip Judnič in eksternistinja Amalija Sonc.

Poročil se je inž. Franto Loskot z gđčno. Anico Homanovo iz Škofje Loke.

Sultanov reskript.

Carigrad, 8. julija. Danes popoldne je izšel sultanov reskript, ki je velikega vezirja in šejka potrdil v njihovem dostojanstvu in ki je kabinet brez izpremembe sankcioniral. Nadalje pravi: Da bomo vojsko lahko kronali s končnim uspehom,

moramo združiti vse sile dežele, da zagotovimo pravičnost in red. Običaje islama hočemo ščititi, draginjo živil odpraviti, politične zločince, ki so se poboljšali, bomo pomilostili in odpravili bomo obsedno stanje izven operacijskega ozemlja. Zvezno politiko z osrednji raven vesilama hočemo neomajno varovati, ker edino ta koristi interesom dežele.

Jutranje brzojavke.

Dunaj, 10. julija. V današnji seji občinskega sveta je župan Weiskirchner govoril o govorih, ki so razširjene o našem cesarju in ceserici in jih je ogorčeno zavračal, češ, da ne bodo nikdar izrgali iz src Dunajčanov njihovega cesarja in cesarico, ki se čutita z ljudstvom eno. Cel govor so spremljali vedni pritrjevalni klici in izrazi ogorčenja.

Berolin, 10. julija. Wolff poroča: Kancler se vrne jutri zjutraj v Berlin, ker se želi porazgovoriti z glavnim odsekom o političnem položaju.

Berolin, 9. julija. Vojna škoda, ki jo je Rusija povzročila Nemčiji, znaša sedem milijard rubljev.

Lugano, 9. julija. Kralj je zapustil glavni stan in šel k svoji rodbini v Sv. Ano Walieri v Piemontu.

Frankobrod ob Meni, 9. julija. Več sovražnih letalcev je napadlo Kaiserslautern. Njihove bombe so povzročile vrednostno škodo. 1 človek je mrtev, 1 letalo so izstrelili.

Berolin, 10. julija. Na merodajnih mestih so se razgovarjali o tem, da odpravijo coinno na žito med Avstrijo in Nemčijo. V Solnogradu se bodo tudi o tem posvetovali.

London, 9. julija. Angleški podmornik, ki je poizvedoval na vzhodni obali angleški, je napadla dne 6. julija petorica nemških letal z bombami. 1 časinik in 5 moč je mrtvih, podmornik sam je le lahko poškodovan.

Moskva, 9. julija. Veliki knez Mihajlo Aleksandrovič se nahaja v Sibiriji med Čeho-Slovaki.

Raschwill, 9. julija. (Reuter.) Dva osebna vlakata sta iz doslej neznanega vzroka trčila. 100 ljudi je mrtvih, 80 ranjenih. V enem vagonu ni ostal nihče živ.

Budimpešta, 10. julija. Nocoj sta v palačo nadvojvodinje Klotilde vlomila 2 roparja, ki sta v nahrbtnikih oropane reči odnesla. Na veržnem mostu sta pometala nahrbtnike v Donavo, ker ju je zasledovala policija. Eden je ušel, drugega so zaprli.

Sirom sveta.

Spominska proslava Husa v Rimu. Iz Lugana, 9. julija: V narodnem gledališču v Rimu se je vršila velika spominska proslava na čast mučenika in predhodnika protestantizma Jana Husa. Ciljem laških vojaših hujskačev mora služiti tudi ta mučenik. Na odru so sedeli ministri Dari in Berenir, bivši minister Salandra, več državnih podtajnikov, senatorji, poslanci in diplomatje, dalje general Riveri, nadzornik čeških čet v italijanski armadi, češki stotnik Seeba, kakor tudi zastopnik italijanskega odbora za češko-slovaško neodvisnost Scodnic. S fronte došli oddelek češko-slovaške legije je opravil častno stražo. Slavnostni govornik je bil bivši minister Ruffini. Govornik je naglašal med odobravanjem občinstva, da je bil Hus bolj narodni kot pa verski mučenik.

Kje je največja draginja? Švedska trgovska zbornica je sestavila izkaz sedanje draginje, posebno živil, iz več dežel, in podaja sledečo sliko: Najbolj so se dvigale cene brezdomno v Avstriji. V Nemčiji, kjer so cene življenjskih potrebščin že od početka vojne sem mnogo nižje kot v Avstriji, so se dozdevno jele dvigati od decembra 1916 do maja 1917; toda že marca 1917 so Nemci manj trpeli radi visokih cen, kot pa Italijani v industrijskih središčih, kjer so vladale tisti čas strahovite cene. Za temi državami stoji gotovo na prvem mestu Norveška, bodisi kar se tiče cen živil, kakor tudi splošne draginje. Ob novem letu 1916/17 je bila Velika Britanija ravno na tem kot Norveška; zdaj pa so se razvile razmere na škodo te dežele. Istotako je na Švedskem, Francoskem in v Švici. Izmeu evropskih držav trpi vsled sedanjih razmer najmanj Nizozemska. Najcenejše je bilo življenje koncem 1916 v Združenih državah; zdaj pa je Avstralija zavzela to mesto. Tam so se dvignile cene živilom zadnji čas za 29%, dočim pride Nizozemska na drugo mesto, povišek 42-3%.

Kako se naši bore.

Jožef Klinar, posestnik na Plavčkem rovtu, sedaj odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo, je odrinil v vojno 15. maja 1915. Na bojnem polju proti Italijanom se je boril na južnem Tirolskem neprenehoma skozi 3 leta. Prideljen je bil 7. lovskemu bataljonu. Sprjaznil in izuril se je posebno s strojno puško. Hrabro se je boril, kamorkoli ga je njegov poveljnik postavil. Meseca junija lanskega leta se je italijanska armada posebno trudila, da bi zavzela Compo Meletto. Italijan je s svojimi topovi 14 dni bruhal z vsemi kalibri na našo postojanko. Bili smo zakopani v kavernah. Na tem gorovju namreč ni razen kamena nobenega zavetišča. Na višini 4000 metrov ni prav nič zelenega. Krasen je bil razgled od tod na laško ravan. S prostim očesom smo videli celo beneško ravan in zgodovinsko mesto Benetke. Snega je padlo v zimskem času vsaj 12 metrov. Po snegu hoditi je bilo nemogoče. Napravili smo si podzemelske rove nad 2 m visoke. V teh podzemeljskih sneženih ulicah smo se sprehajali, v teh se je vršila vsa komunikacija do meseca maja. V pomladanskem času, ko se je pričel sneg tajati, je bila nevarnost vedno večja. Nekaj jih je tudi zasulo. Da bi si prisvojili Italijan naše postojanke, je zastavil, kakor omenjeno, vse moči. Napadel je vsak dan po dvakrat, tudi trikrat. Naših je bilo vseh skupaj v obrambo okrog 1000 mož. Padlo jih je mnogo. Od moštva stroj-

nih pušk ostal sem sam. Kar napnejo Italijani svojo moč s kanonado in potem hite in plezajo navzgor k naši postojanki. Spoznal sem takoj opasen položaj ter nastavlil svojo zvesto strojno puško nasproti navkreber hitečim Italijanom ter začel brez usmiljenja streljati na nje. Kroglje so letale nanje kot gorska toča, padli so vsi okrog 1000 mož. Ko so drugi v ozadju videli, da je uničen sovražni bataljon, so se vrnili nazaj. Jaz pa sem bil vesel in ponosen, da sem preprečil njihove peklenske namene. Komendant nadporočnik Tratnik me je potipal na ramena in me v mili materinščini pohvalil. Večkrat sem opazoval iz svoje kaverne tudi smešne prizore. Nič ni nenavadnega, da pobegnejo Italijani k našim postojankam. Zgodelo se je, da jih je po več letelo, seveda so jih njihovi tovariši zasledovali. Ti pa so se na kakem varnem mestu obrnili, se jim rogali in fige kazali. Nekoč je pripihal nek italijanski poveljnik do moje postojanke ves razjuten. Hotel je avstrijsko monduro in orožje, češ, da naj ga uvrste v avstrijsko armado, da se bo bil proti Italijanom. Seveda mu ugodnosti nismo privoščili. Oditil je moral s patrolo v varno ozadje.

Obvarovan sem bil vsake nezdode, dasiravno so name letele sovražne kroglice krog in krog, a ko sem se vračal v rezervo, me je vendar oplazila laška krogla, da sem moral čakati na ljubo zdravje več mesecev. Vedno sem zaupal na Marijo, tudi ko sem stal v najljutejšem ognju nasproti sovražniku. Pa me je tudi, za kar sem ji hvaležen vedno, varovala. Po triletni dobi in prestanem trpljenju sem se vrnil zopet k svoji družini za 1 mesec dni na dopust. Upam, da me bo Marija tudi v prihodnje varovala in me ohranila moji ljubi družini.

Med prijatelji.

„Kaj praviš? Doktor Tavčar da je postal demokrat in še po vrhu jugoslovanski demokrat? Je-li to mogoče? In to tako namah sedaj, ko je že prekoračil „najlepšo možko dobo“. In doktor Triller, praviš, in skratka vsi dosedanji ljubljanski liberalni frakariji? To ni mogoče! Baš včeraj sem še srečal oba, doktor Tavčarja in doktor Trillerja, in oba sta še taka, kakoršna že poznam leta in leta.“

„Kakošni pa misliš, da bodo liberalni frakariji? Misliš, da bodo odslej hodili z modrimi predpasniki, zavihanimi srajčnimi rokavi in v šlapah po mestu, in morda hočeš, da bi začeli tudi še čakati zdaj, ko je tako trda za tobak? Ne bodi vendar tako zarukan. Nazadnje boš še zahteval, da bi hodili dosedanji liberalni frakariji pred mestno vojno kuhinjo s žlicami v žepu čakati, da se jim vrata milostno odpro, ali pa da bi doktor Tavčar kot župan deželnega stolnega mesta ukazal načelstvu mestne aprovizacije, da odpravi razne skupine in izkaznice za dobavo živil in deli odslej živila vsem enako, češ, saj imamo enake želodce? Ne, ne; to bi bilo preveč.“

„Po moji skromni pameti bi bilo pa to edino prav in pravično. V čem pa naj potem obstoji demokracija — ali po domače: „ljudsko prijateljstvo?“

„O sancta simplicitas? Kako si ti silno omejen. Ali prav nič ne bereš? Saj je vendar doktor Tavčar sam na vsa usta povedal, da ostane vse pri starem. Da naj si ljudje — namreč ljudje, ne frakariji — nikar ne mislijo, da bodo odslej jedli vsi pri pogrnjenih mizah in vživali drugačno hrano — tu je mislil doktor Tavčar tudi na duševno hrano, ki ostane seveda kakor doslej zabeljena z liberalno mastjo. Tudi uniforma prijateljev ljudstva — tako je povedal — se nič ne izpremeni. Skratka: vse ostane tako kakor doslej; zato pa tudi sedanji prijatelji ljudstva ne zahtevajo od ljudstva nič drugega kakor disciplino, da bo takoj, ko zatrobi „demokratska“ trobenta, vse pri rokah, in odda ob volitvah svoje glasove brez godrnjanja. Povedal je nadalje kar po pravici in resnici, da ostane v novi jugoslovanski demokratski stranki tudi glede korit vse pri starem. Korita namreč ostanejo tudi nadalje rezervirana gotovim frakarjem in njih sorodnikom do devetega kolena, in nihče nima pravice nad tem godrnjati. No, ali ni tako pravilno!“

„Čemu potem tako kričanje, če ostane vse pri starem? Čemu izpreminjati ime stranki? Meni je to vse uganjka.“

„Meni pa ne. Ali ne veš kaj napravi berač kadar se mu nabere le preveč mrčesa v capah?“

„Polovi ga in uniči, ali pa vrže cape v grm.“

„Dobro si povedal! Tudi liberalci so skušali zatreti mladinski mrčes, ki se jim je zaredil v capah, pa ni šlo. Dolgo so se praskali in se branili nadležnega mrčesa, nazadnje so obupali. Slekli so stare liberalne cape, jih vrgli v grm in oblekli se v „demokratske“. V novih capah upajo imeti več ugleda in kredita.“

„Kaj pa, če se jim tudi v novih capah zaredi mrčes?“

„Da se jim bo, je gotovo, toda tudi „demokratske“ cape niso zadnje. Dovolj je še drugih cap, v katerih bodo „osrečevali“ ljudstvo.“

„Bog obvaruj narod takih prijateljev, sovražnikov se bo že sam obvaroval!“ Veritas.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1400. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1400 prejmejo meso po znanih cenah v četrtek dne 11. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določene cene so: od pol 2. do 2. št. 1—200, od 2. do pol 3. št. 201—400, od pol 3. do 3. št. 401—600, od 3. do pol 4. št. 601—1000, od pol 4. do 4. št. 801—1000, od 4. do pol 5. št. 1001—1200, od pol 5. do 5. št. 1201 do 1400.

Meso pri mesarjih. Mesarji bodo oddajali meso danes v četrtek dne 11. t. m. Stranke dobe to pot po 10 dkg na osebo, v soboto pa 15 dkg na osebo.

Prodaja praških klobas in prekajenega mesa po znanih cenah. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase in prekajeno meso v vojni prodajalni v Gosposki ulici v petek dne 12. julija popoldne strankam z zeleno izkaznico B št. 1501 do 1700. Vsaka oseba dobi en četrt kilograma; kilogram praških klobas stane 4 K, kilogram prekajenega mesa 8 K.

Kupuite „Novice“.

Tiska Zadrudna tiskarna v Ljubljani.